

ГДАНСЬКИЙ
Назар Миколайович

УДК 342.56

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗМІЦНЕННЯ АВТОРИТЕТУ СУДОВОЇ ВЛАДИ В
УКРАЇНІ

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR STRENGTHENING THE AUTHORITY OF
THE JUDICIARY POWER IN UKRAINE

викладач, Львівський
університет бізнесу та
права

DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2020.12\(3\).4](https://doi.org/10.37634/efp.2020.12(3).4)

HDANSKYI Nazar Mykolaiovych – lecturer, Lviv University of Business and Law

У статті представлено результати дослідження теоретичних засад зміцнення авторитету судової влади. Підкреслено актуальність даної проблеми з огляду на інтенсифікацію процесів розбудови громадянського суспільства та європейської інтеграції України. Наголошено на широкому представленні відповідного поняття в нормативних джерелах за відсутності його визначення. Відзначено обмеженість досліджень авторитету судової влади в сучасних працях із юриспруденції. Акцентовано на домінуванні в сучасній юриспруденції підходу, за яким авторитет судової влади формується на основі авторитету суддів. Відзначено динамічний характер авторитету судової влади та існування потенційної можливості моніторингу рівня. Розроблено комплекс теоретичних засад, урахування яких дозволить сформулювати обґрунтовані рекомендації стосовно стратегічних напрямів зміцнення авторитету судової влади.

* * *

В статье представлены результаты исследования теоретических основ укрепления авторитета судебной власти. Подчеркнута актуальность данной проблемы, учитывающая интенсификацию процессов развития гражданского общества и европейской интеграции Украины. Отмечено широкое использование соответствующего понятия в нормативных источниках при отсутствии его определения. Отмечена ограниченность исследований авторитета судебной власти в современных работах по юриспруденции. Акцентировано на доминировании в современной юриспруденции подхода, согласно которому авторитет судебной власти формируется на основе авторитета судей. Отмечен динамический характер авторитета судебной власти и существования потенциальной возможности мониторинга его уровня. Разработан комплекс теоретических основ, учет которых позволит сформировать обоснованные рекомендации по стратегическим направлениям укрепления авторитета судебной власти.

* * *

Introduction. The term "authority of the judiciary" appears in a significant number of legal acts throughout the history of Independent Ukraine. The meaning of this concept differs in domestic and English-language sources due to the difference in interpretation of the term "authority". The authority of the judiciary is recognized by scholars as one of its features or properties, and there are also strong links with other features, including independence. At the same time, due to the lack of legislative enshrinement of the concept, there is a blurring of the conceptual and categorical apparatus, in particular, ambiguity in the works of various authors on the interpretation of "authority of the judiciary", "authority of justice", "authority of judge", etc. Despite the importance of the issue of the authority of the judiciary, it remains virtually unexplored, and regulations on "strengthening" or "undermining" the authority of the judiciary or justice do not have a proper theoretical and methodological justification.

The purpose of the paper is to generalize the theoretical foundations of strengthening the authority of the judiciary in Ukraine.

Results. The paper presents the results of a study of the theoretical foundations of strengthening the authority of the judiciary. The urgency of this problem is emphasized in view of the intensification of the processes of civil society development and European integration of Ukraine. Emphasis is placed on the broad representation of the relevant concept in regulatory sources in the absence of its definition. The limitations of research on the authority of the judiciary in modern works on jurisprudence are noted. Emphasis is placed on the dominance of the approach in modern jurisprudence, according to which the authority of the judiciary is formed on the basis of the authority of judges. The dynamic nature of the authority of the judiciary and the existence of a potential opportunity to monitor its level was noted. Author proposed a set of theoretical principles which can allow to form sound recommendations on strategic directions for strengthening the authority of the judiciary.

Conclusion. The events of recent years have indicated the incompleteness of judicial reform processes in Ukraine. The expected increase in trust in the judiciary did not happen, which negatively affected its authority among the population and Ukraine's international partners. Finding ways to strengthen the authority of the judiciary is one of the important tasks in establishing the rule of law and ensuring strict observance of the right to a fair trial, which is a condition for Ukraine's European integration. According to the results of the study, a number of theoretical principles of strengthening the authority of the judiciary were summarized. A promising area of further research is the development of methodological aspects of strengthening the authority of the judiciary.

Ключові слова: судоустрій, судова влада, авторитет судової влади, довіра до судової влади, громадянське суспільство, євроінтеграція

Ключевые слова: судоустройство, судебная власть, авторитет судебной власти, доверие к судебной власти, гражданское общество, евроинтеграция

Keywords: judiciary, judicial power, authority of the judiciary, trust in the judiciary, civil society, European integration

ВСТУП

Термін «авторитет судової влади» фігурує у значній кількості правових актів упродовж усієї історії

Незалежної України. Зміст відповідного поняття відрізняється у вітчизняних та англомовних джерелах у зв'язку з відмінністю тлумачення терміну «авторитет».

Авторитет судової влади вченими [1, 2] визнається однією з її ознак або властивістю, також простежуються сталі зв'язки з іншими ознаками, зокрема, незалежністю. Водночас у зв'язку з відсутністю законодавчого закріплення поняття, простежується розмитість понятійно-категорійного апарату, зокрема, неоднозначність у працях різних авторів стосовно тлумачення понять «авторитет судової влади», «авторитет правосуддя», «авторитет судді» тощо.

М. Суховій відзначає, що очевидним є зв'язок влади з авторитетом, з можливістю змусити людей користися чужою волі, однак підкреслює, що у розпорядженні судової влади немає таких силових механізмів, які є в руках виконавчої влади, а її авторитет і сила базуються на незалежності її органів від інших органів державної влади, ґрунтуються на повазі суду всіма громадянами, державними органами та їх посадовими особами, незаперечності судових рішень [3]. У цьому контексті слід звернути увагу на твердження В.М. Хіміча відносно того, що кожен суддя з метою підвищення авторитету судової влади та її незалежності повинен користуватися наданими законодавством України правами та негайно класти край будь-яким проявам неповаги до суду [4, с. 120].

Досить чітко простежується у теоретичному вимірі зв'язок незалежності та авторитету судової влади простежується. Так, Д.В. Кулешов доходить висновку, що під конституційно-правовим механізмом забезпечення незалежності судової влади України слід розуміти систему нормативно-правових, інституційних та організаційних форм і засобів, які у своїй сукупності забезпечують безумовний авторитет суду в суспільстві й державі як універсальної інституції, що гарантує неупереджене, а отже, справедливе вирішення будь-яких правових спорів, відсутність будь-якого зовнішнього впливу на вироблення й ухвалення судових рішень, суспільне сприйняття їх загальнообов'язкового характеру та забезпечення їх своєчасного й повного виконання всіма без винятку суб'єктами суспільних відносин [5].

Не зважаючи на важливість питання авторитету судової влади, воно залишається практично недослідженим, а нормативні положення стосовно «зміцнення» чи «підриву» авторитету судової влади або ж правосуддя не мають належного теоретико-методологічного обґрунтування.

МЕТА роботи полягає в узагальненні теоретичних засад зміцнення авторитету судової влади в Україні.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методика дослідження сформована у рамках теорій судоустрою, судового права та концепції авторитету судової влади. У дослідженні використано методи критичного аналізу наукових джерел, структурно-логічний та формально-догматичний методи. Висновки з проведеного дослідження сформовано з використанням методів узагальнення та абстрагування.

Джерельною базою дослідження стали нормативно-правові акти та наукові праці з юриспруденції.

РЕЗУЛЬТАТИ

За період 2004–2013 рр. спостерігалась суттєва ак-

тивізація процесів розбудови громадянського суспільства. Остаточний відхід від пострадянських догм та зміцнення в народі демократичних, націєцентричних переконань, свідоме прагнення більшості до активного впливу на політичні процеси і сприяння всесторонньому розвитку держави на засадах сталості позначили незворотні зміни у державі. На цьому фоні визначальним чинником формування концептуального забезпечення та стратегічних орієнтирів зміцнення авторитету судової влади стали євроінтеграційні прагнення України. Як слушно зауважив Р.Л. Сопільник, «Судова влада є гарантом демократичного функціонування інституцій на національному й міжнародному рівнях. Тому не дивно, що впродовж останніх десятиліть у демократичних суспільствах висуваються все зростаючі вимоги до судових систем. У цьому контексті виникають проблемні питання парадигмального характеру. Адже входження України у загальноєвропейські структури потребує вирішення низки питань, які неможливо розв'язати, не звертаючись до складових євроінтеграційної парадигми» [6, с. 16]. Результатом розбудови громадянського суспільства та прийняття євроінтеграційної парадигми розвитку стало посилення уваги громадськості й міжнародних організацій до якості захисту прав людини в Україні та ефективності діяльності судової влади, що зумовило також актуальність питання авторитету судової влади в постреволюційний період.

У Конституції України знайшло закріплення поняття «підтримання авторитету правосуддя» як умова обмеження гарантованого ст. 34 права на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Поняття «утвердження авторитету судової влади в суспільстві» відображено у ч. 4 ст. 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» як мета набуття суддею членства у національних або міжнародних асоціаціях та інших організаціях. Поняття «дії, що підривають авторитет правосуддя» фігурує у присязі судді, текст якої закріплено ч. 1 ст. 57 Закону. Також поняття «поведінка, що підриває авторитет правосуддя» використано для визначення підстави притягнення судді до дисциплінарної відповідальності у п. 3 ч. 1 ст. 106 Закону. Водночас згідно з п. 1 ч. 9 ст. 109 факт поведінки судді, що підриває авторитет правосуддя, може бути визнаний істотним дисциплінарним порушенням.

Досить широко поняття вживається у Законі України «Про Вищу раду правосуддя». Так, згідно з п. 9 ч. 1 ст. 3 цього Закону, одним із повноважень ВРП є те, що цей орган вживає заходи для забезпечення авторитету правосуддя та незалежності суддів. Слід зазначити, що у формулюванні відповідного повноваження спостерігається певна дифузія – воно зв'язане з забезпеченням незалежності суддів. Як було попередньо встановлено, незалежність є ознакою судової влади, тоді як авторитет – її властивістю. Ці два поняття, безперечно, пов'язані між собою, але, на наше переконання, не до такої міри, аби змішувати їх та надавати їм характеру однорідної діяльності, що має виконувати у рамках своїх повноважень ВРП. У цьому контексті слід звернути увагу на положення ст. 73 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», де представлено відкритий перелік заходів для забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя. Жоден

із представлених заходів не стосується безпосередньо авторитету правосуддя, однак заходи, представлені у п.п. 1, 3, 6, 7 є цілком автономними та стосуються виключно забезпечення незалежності суддів. Доходимо висновку, що за своїм змістом положеннями ст. 73 згаданого закону деталізовано функціональні межі здійснення повноважень ВРП за основним повноваженням – забезпеченням незалежності суддів. Вочевидь, здійснення тих само заходів, за логікою законодавця, може посприяти і зміцненню авторитету правосуддя або ж заходи стосовно забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя є неминуче пов'язаними між собою. Вважаємо, що положення цієї статті можуть бути у подальшому вдосконалені у випадку обґрунтування однозначного формулювання змісту поняття «авторитет судової влади» та його відображення в Законі.

Аналізуючи нормативні основи закріплення поняття авторитету судової влади слід зазначити і його врахування як критерію належної діяльності чи поведінки осіб, котрі не є суддями, але залучені до організаційного забезпечення правосуддя. Так, у п. 6 ч. 1 ст. 96 Закону знайшло застосування поняття «підрив авторитету та суспільної довіри до правосуддя й судової влади» як одна з підстав звільнення члена ВККС України. Також поведінка, що підриває авторитет правосуддя та судової влади є підставою для звільнення з посади члена ВРП, згідно п. 3 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про Вищу раду правосуддя». У ч. 3 ст. 9 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» одним із критеріїв членства в Громадській раді міжнародних експертів, що покликана сприяти ВККС України в підготовці рішень із питань призначення на посади суддів Вищого антикорупційного суду є «суспільний авторитет». Відзначимо й використання терміну «авторитетність» у п. 2.1 Регламенту Національної школи суддів, де йде мова про встановлення критеріїв формування викладацького складу [7].

Зазначимо також, що у процесуальних кодексах термін «авторитет» відсутній, а КУпАП містить лише механізм притягнення до адміністративної відповідальності за ненадання або несвоєчасне надання відповіді на подання ВРП про виявлення та притягнення до відповідальності осіб, якими вчинено дії або допущено бездіяльність, що порушують гарантії незалежності суддів або підривають авторитет правосуддя (ст. 188³²), а Кримінальний кодекс у Розділі XV, що об'єднує перелік кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади та ін. містить лише ст. 351², якою встановлено відповідальність за перешкоджання діяльності Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Отже, на нормативному рівні поняття авторитету, зокрема, авторитету судової влади, правосуддя, суду чи судді фігурують досить часто, однак не знайшло достатнього витлумачення.

На суб'єктивно-комунікативному рівні, що не передбачає жорстких вимог до конкретизації поняття авторитету судової влади його можливо досліджувати за структурними елементами (авторитет судової влади, суду, судді, правосуддя).

Слід зазначити, що поняття авторитету суду практично не досліджувалось у вітчизняній юриспруден-

ції. Водночас, як впливає з Рішення ВРП, певна категорія дій (у даному випадку – висловлювання у ЗМІ) підпадає під визначення таких, що підривають «авторитет суду як інституції» [8]. У спільній Заяві Президії Верховного суду України та Президії Ради суддів України (2007 р.) наголошується, що неправосудне рішення не тільки заподіює шкоду правам та інтересам учасників процесу, а й підриває авторитет суду та довіру до нього суспільства, може бути використане та використовується для дискредитації суддів, незалежно від юрисдикції, рівня та спеціалізації суду [9].

Як наголошується в інформаційному повідомленні Вищої ради правосуддя, повага до авторитету судів – це вимога європейських стандартів для демократичних держав, невід'ємна умова публічної довіри до судової влади, а в більш широкому значенні це довіра до норм права та держави загалом. У разі виникнення того чи іншого правового конфлікту особа звертається за його вирішенням до суду, спираючись на авторитет правосуддя [8].

Б. Санін пропонує під поняттям авторитету судової гілки влади розуміти довіру до суддів (як осіб-особистостей), їх дій у повсякденному житті, а також рівень поваги до судових рішень та судового процесу загалом – у багатьох випадках, зазначає вчений, саме від авторитету судової влади залежить і те, чи буде добровільно виконуватись рішення суду [20]. Одним із найпоширеніших підходів до визначення змісту авторитету судової влади є його тлумачення як певної сукупності авторитету суддів. Так, Р. Ханова та А. Барікова, зазначаючи, що суддя є не просто людиною, але й посадовою особою з публічними повноваженнями стосовно здійснення судової влади, наголошують, що це зумовлює доволі жорсткі стандарти поведінки суддів і необхідність підтримання самоповаги представників органів судової влади, бо вчинки одного та кожного конкретного судді визначають авторитет всієї судової гілки влади [11]. Так само і В. Краснов, коментуючи діяльність РСУ стосовно оновлення Кодексу суддівської етики та Правил поведінки працівників апарату суду, зазначає: «Робота ведеться ретельна, адже від дотримання цих «добровільно-примусових» правил поведінки суддями і працівниками апарату суду безпосередньо залежить авторитет судової влади» [12].

Особливості поведінки судді мають прояв у тому, що суддя зобов'язаний не допускати будь-яких дій, що можуть заподіяти шкоду, порушити нормальну діяльність суду чи дискредитувати судову владу загалом. Недотримання суддею моральних засад суспільства, його неетична поведінка стосовно учасників процесу тощо веде до зниження його авторитету, робить таку поведінку незрозумілою для суспільства, внаслідок чого в учасників процесу виникають сумніви стосовно незалежності і справедливості суду [13, с. 16].

У цьому контексті слід звернути увагу й на заступу В. Данішевської: «Мало хто з учасників судового процесу досить багато говорить про позитивний досвід. Вважається, так завжди має бути. А от про негативний розповідають багато і детально. При цьому, здебільшого дописувачі в соцмережах подають лише свою позицію, що не є об'єктивним викладенням інформації. Дуже легко зіпсувати авторитет будь-якої людини, інституції, якщо поставити перед собою таку

мету... Якщо говорити в цілому, то нашому суспільству не вистачає усвідомлення того, що авторитет суду потрібен не лише суду. Він потрібен усій країні. Якщо немає довіри до суду, немає суду, як наслідок – немає демократичної правової держави. Тож варто дбати про авторитет суду, а не зумисно розхитувати його» [14].

Наведені міркування свідчать про те, що авторитет правосуддя має динамічний характер – змінюється у часі й просторі під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників. Як справедливо зауважує А.В. Коструба, «правовідносини являють собою не застиглий елемент правової системи, а її динамічну частину, що розвивається у міру розвитку суспільних відносин, які підлягають правовому регулюванню, охоплюючи разом всі його варіанти, форми та соціальні прояви. Динаміка правовідносин складається з їх виникнення, зміни та припинення, які нерідко віддалені одне від одного у часі та просторі. Водночас виникнення, зміну та припинення правових відносин слід розглядати саме як етапи єдиного процесу розвитку правовідносин, а не як певні ізольовані стадії» [15, с. 95].

Рівень авторитету судової влади в певний момент часу можливо встановити (оцінити) з певною достовірністю із застосуванням методів правової статистики. У зв'язку з особливостями та складною історією побудови взаємовідносин судової влади та українського суспільства, питання оцінки авторитету судової влади досі практично не піднімалось. За посередництвом іноземних організацій здійснювались спроби дослідження окремих складових авторитету, зокрема – довіри до судової влади. Однак методика оцінки авторитету судової влади належним способом не розвинута, що не дозволяє проводити емпіричні дослідження за цим напрямом та сформувати міцний фактологічний фундамент подальших реформ.

У контексті подальшого розвитку теоретико-методичних засад оцінювання авторитету судової влади як початкового етапу розробки стратегії його зміцнення слід зупинитись і на очевидному факті двосторонньої спрямованості динаміки зміни рівня авторитету. Як впливає із законодавчих формулювань та теоретичних напрацювань, здійснених вітчизняними вченими у цьому напрямі, зміна рівня авторитету судової влади може відбуватись як у сторону зростання, так і в бік зниження. Відповідні процеси позначаються специфічними позитивними термінами, як-от «зміцнення», «підвищення» або «підрив» чи «падіння».

ВИСНОВКИ

Події останніх років вказали на незавершеність процесів судової реформи в Україні. Очікуваного зростання довіри до судової влади не відбулось, що негативно позначилось на її авторитеті серед населення та міжнародних партнерів України. Пошук шляхів зміцнення авторитету судової влади є одним із важливих завдань на шляху встановлення верховенства права й забезпечення суворого дотримання права на справедливий суд, що є умовою європейської інтеграції України.

До основних теоретичних засад зміцнення авторитету судової влади, як впливає з проведеного дослідження, слід віднести:

– наявність поняття «авторитет судової влади» в нормативних джерелах за відсутності визначення його змісту;

– обмежене висвітлення змісту поняття в працях із юриспруденції, наявність термінологічних та концептуальних суперечностей у визначенні його структури;

– наявність методологічних суперечностей, пов'язаних із розмежуванням сутності авторитету судової влади та довіри до суду, а також зі встановленням важливості і впливовості авторитету судової влади для встановлення верховенства права і правопорядку у державі;

– відсутність чітко визначеного кола суб'єктів, наділених повноваженнями стосовно зміцнення та попередження підриву авторитету судової влади;

– відсутність методики, інструментів та організаційно-правових механізмів моніторингу рівня авторитету судової влади в державі, що ускладнює напрацювання стратегії його зміцнення.

Отже, перспективним напрямом подальших досліджень є розроблення методичних аспектів зміцнення авторитету судової влади.

Список використаних джерел

1. Булкат М.С. Ознака судової влади: загальнотеоретична характеристика поняття. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2016. № 5. С. 106–113.
2. Крючко Н.І. Ознаки судової влади: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2019. 20 с.
3. Суховій М. Особливості та ознаки інституту судової влади: дискусійні аспекти визначення. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2012. Вип. 8. С. 167–172.
4. Хіміч В.М. Незалежність суддів та організаційні засади забезпечення їх діяльності. *Судова апеляція*. 2009. № 1(14). С. 118–123.
5. Кулешов Д.В. Конституційно-правовий механізм забезпечення незалежності судової влади України. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 141. С. 43–53.
6. Сопільник Р.Л. Судочинство крізь призму євроінтеграційної парадигми. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2013. Вип. 11. С. 16–20.
7. Регламент національної школи суддів України (нова редакція). URL: <http://nsj.gov.ua/reglament/> (дата доступу 25.07.2020 р.)
8. ВРП ухвалила рішення щодо забезпечення авторитету правосуддя у зв'язку з інформаційною кампанією, яка загрожує незалежності судової влади. URL: <https://hcj.gov.ua/news/vrp-uhvalyla-rishennya-shchodo-zabezpechennya-avtorytetu-pravosudnya-u-zvyazku-z-informaciynoyu> (дата доступу 25.10.2020 р.)
9. Щодо роботи суддів в умовах політичної кризи та правової невизначеності повноважності парламенту: Заява Президії Верховного суду України та Президії Ради суддів України від 21.05.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001700-07#Text> (дата доступу 12.06.2019 р.)
10. Санін Б. Не корупцією єдиною. Відверто про фактори впливу на авторитет судової влади. URL: <https://sud.ua/ru/blog/blog/95716-ne-koruptsyu-dinoyu-vidverto-pro-faktori-vplyvu-na-avtoritet-sydovo-vladi> (дата доступу 25.07.2018 р.)
11. Ханова Р., Барікова А. Реалізація принципу поваги до суду. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/184927-realizatsiya-printsipu-povagi-do-sudu> (дата доступу 12.06.2020 р.)
12. Краснов Є. Етика й естетика Кодексу суддівської етики. URL: <http://rsu.gov.ua/en/news/etika-j-estetika-kodeksu-suddivskoi-etiki> (дата доступу 12.06.2020 р.)

13. Коментар до Кодексу суддівської етики: Затверджено рішенням Ради суддів України від 04 лютого 2016 року № 1. URL: <http://rsu.gov.ua/uploads/article/komentar-kodeksusuddivskoietiki-edd47ed191.pdf> (дата доступу 12.06.2020 р.).

14. Данішевська В. Суспільству не вистачає усвідомлення того, що авторитет суду потрібен не лише суду. URL: <http://suddya.com.ua/news/suspilstvu-ne-vistacaе-usvidomlenna-togo-so-avtoritet-sudu-potriben-ne-lise-sudu-valentina> (дата доступу 12.06.2020 р.).

15. Коструба А.В. Цивільні правовідносини і правоприміняючі юридичні факти в механізмі правового регулювання. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки»*. 2010. Т. 23 (62). № 2. С. 89–96.

References

1. Bulkat M.S. Sign of the judiciary: general theoretical characteristics of the concept. *Journal of Civil and Criminal Procedure*. 2016. № 5. pp. 106–113. (in Ukrainian).

2. Kriuchko N.I. Signs of the judiciary: author's abstract dis.... PhD in legal sciences: 12.00.10 / National law university after Yaroslav the Wise. Kharkiv, 2019. 20 p. (in Ukrainian).

3. Sukhovii M. Features and characteristics of the institution of the judiciary: debatable aspects of the definition. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. 2012. Issue 8. pp. 167–172. (in Ukrainian).

4. Khimich V.M. Independence of judges and organizational principles of ensuring their activities. *Court appeal*. 2009. № 1(14). pp. 118–123. (in Ukrainian).

5. Kuleshov D.V. Constitutional and legal mechanism for ensuring the independence of the judiciary of Ukraine. *Problems of legality*. 2018. Issue 141. pp. 43–53. (in Ukrainian).

6. Sopilnyk R.L. Judiciary through the prism of the European integration paradigm. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. 2013. Issue 11. pp. 16–20. (in Ukrainian).

7. Regulations of the National School of Judges of Ukraine (new edition). URL: <http://nsj.gov.ua/reglament/> (last accessed 25.07.2020). (in Ukrainian).

8. GRP decides to ensure the authority of justice in connection with an information campaign that threatens the independence of the judiciary. URL: <https://hcj.gov.ua/news/vrp-uhvalyla-rishennya-shchodo-zabezpechennya-avtorytetu-pravosuddya-u-zvyazku-z-informacynoyu> (last accessed 25.10.2020). (in Ukrainian).

9. Concerning the work of judges in the conditions of political crisis and legal uncertainty of the powers of the Parliament: Statement of the Presidium of the Supreme Court of Ukraine and the Presidium of the Council of Judges of Ukraine from 21.05.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001700-07#Text> (last accessed 12.06.2019). (in Ukrainian).

10. Sanyn B. Corruption is not the only thing. Frankly about the factors influencing the authority of the judiciary. URL: <https://sud.ua/ru/blog/blog/95716-ne-koryptsyu-dinoyu-vdverto-pro-faktori-vplyvy-na-avtoritet-sydovo-vladi> (last accessed 25.07.2021). (in Ukrainian).

11. Khanova R., Barikova A. Implementation of the principle of respect for the court. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/184927-realizatsiya-printsipu-povagi-do-sudu> (last accessed 12.06.2020). (in Ukrainian).

12. Krasnov Ye. Ethics and aesthetics of the Code of Judicial Ethics. URL: <http://rsu.gov.ua/en/news/etika-j-estetika-kodeksu-suddivskoi-etiki> (last accessed 12.06.2020). (in Ukrainian).

13. Commentary to the Code of Judicial Ethics: Approved by the decision of the Council of Judges of Ukraine of February 4, 2016 № 1. URL: <http://rsu.gov.ua/uploads/article/komentar-kodeksusuddivskoietiki-edd47ed191.pdf> (last accessed 12.06.2020). (in Ukrainian).

14. Danishevskaya V. Society lacks the awareness that the authority of the court is needed not only by the court. URL: <http://suddya.com.ua/news/suspilstvu-ne-vistacaе-usvidomlenna-togo-so-avtoritet-sudu-potriben-ne-lise-sudu-valentina> (last accessed 12.06.2020). (in Ukrainian).

15. Kostruba A. V. Civil legal relations and terminating legal facts in the mechanism of legal regulation. *Scientific notes of the Tauride National University. V.I. Vernadsky. Legal Sciences Series*. 2010. Vol. 23 (62). № 2. pp. 89–96. (in Ukrainian).